

Velkommen til årskonferanse



DET NORSKE PENSJONSSYSTEMET PÅ 1-2-3

OVERFLADISK

INTENSIVT

HISTORIELØST

IKKE FOR GAMLINGER

PRINSIPPLØST

TØRT



ELEKTROARBEIDERNE
FAGFORENING TRØNDELAG



EYSTEIN GARBERG

- ORKANGER, SAMBOER OG 3 BARN
- TELEKOMMUNIKASJONSMONTØR
- BAKGRUNN FRA TELENOR/BRAVIDA
- VALGT LEDER AV ELEKTROARBEIDERNE FAGFORENING TRØNDELAG (I EL OG IT FORBUNDET) SIDEN 2014



LO-kongressen:

- Høyeste organet i LO
- Vedtekter, regnskap, beretninger
- Velger ledelse
- Vedtar handlingsprogram



«Pensjonsreformen og senere endringer kan vise seg å gi en total pensjon som ikke sikrer en pensjon å leve av for dagens unge, uføretrygdede, de som mister jobben i en AFP-bedrift før fylte 62 år og de som må gi seg tidlig i arbeidslivet.»





Pensjonsreformen

Pensjonsreformen trådte i kraft 1. januar 2011. Reformen skal sikre et pensjonssystem som det er mulig å betale for også i framtiden.

Arbeids- og sosialdepartementet

reform

Store norske leksikon / Ordforklaringer / Fremmedord

Reform er en forandring (omdanning) av de bestående forhold som er, eller er ment å være, til det bedre.

“ Før pensjonsreformen i 2011 råtnet pensjonssystemet på rot.



Daniel Skjevik-Aasberg

@danielaasberg

Nestleder i Unge Høyre


Ny rapport: Nordmenn kan vente seg under halvparten av lønnen i pensjon

Norge har den dårligste pensjonsordningen i Norden, ifølge en fersk rapport fra Mercer. - Jeg burde sikkert vært mer opptatt av pensjon, sier rørlegger Paul Kriebel (28).

DN+

🕒 2 min Publisert: 22.10.18 – 19.14 Oppdatert: 17 dager siden





MINDRE ENN 40 %?

Anita Gjersvold
Elektriker

SpareBank **1**

... kan du kjapt
og enkelt starte
pensjonssparing!



Torill Nikø
Storebrand

Den heter individuell pensjonssparing, eller IPS,



– Det er sykt mye. Da slipper jeg å
vinne i Lotto

Med enkle grep kan Lill-Tove (23) få en lukrativ pensjon.



EGEN SPARING

for de få

TJENESTEPENSJON

for alle i samme bedrift

AFP

*for de som jobber i en
bedrift med tariffavtale*

ALDERSPENSJON FRA FOLKETRYGDEN

for alle

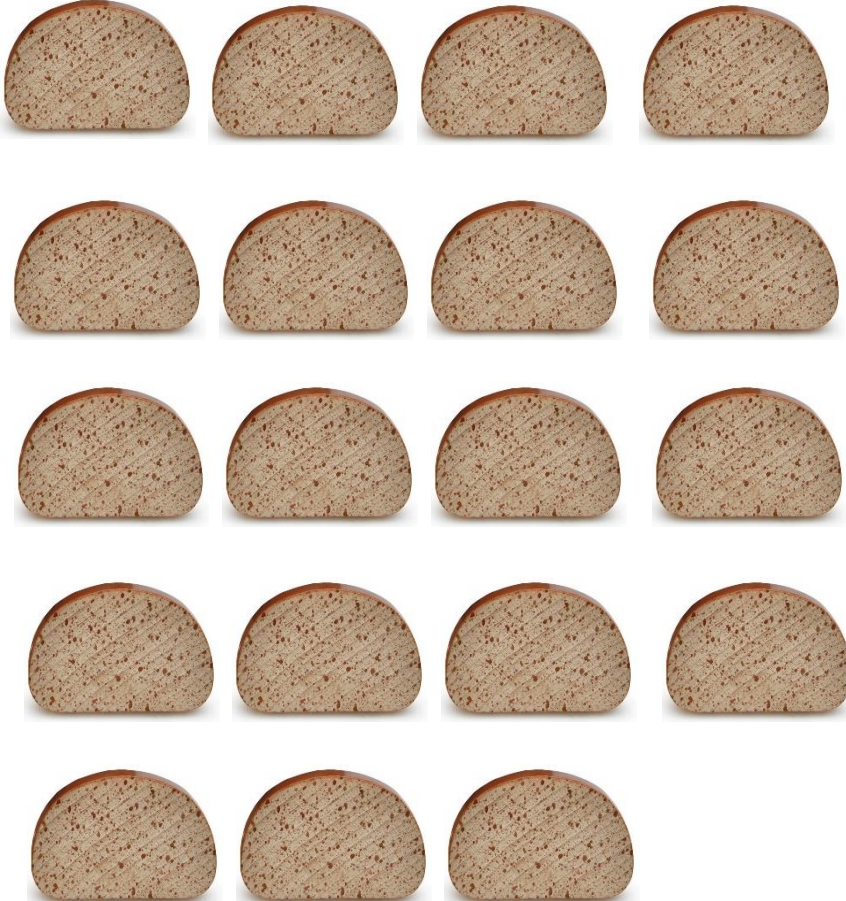
FOLKETRYGDEN

- ET SOSIALT FORSIKRINGSSYSTEM
- 1967: LOV OM FOLKETRYGD
 - GI ØKONOMISK TRYGGHET I VANSKELIGE SITUASJONER
- FELLESSKAP FUNGERER!



«Pensjonsbeholdning» - fiktiv konto hos NAV

18,1 %





1846

ABC

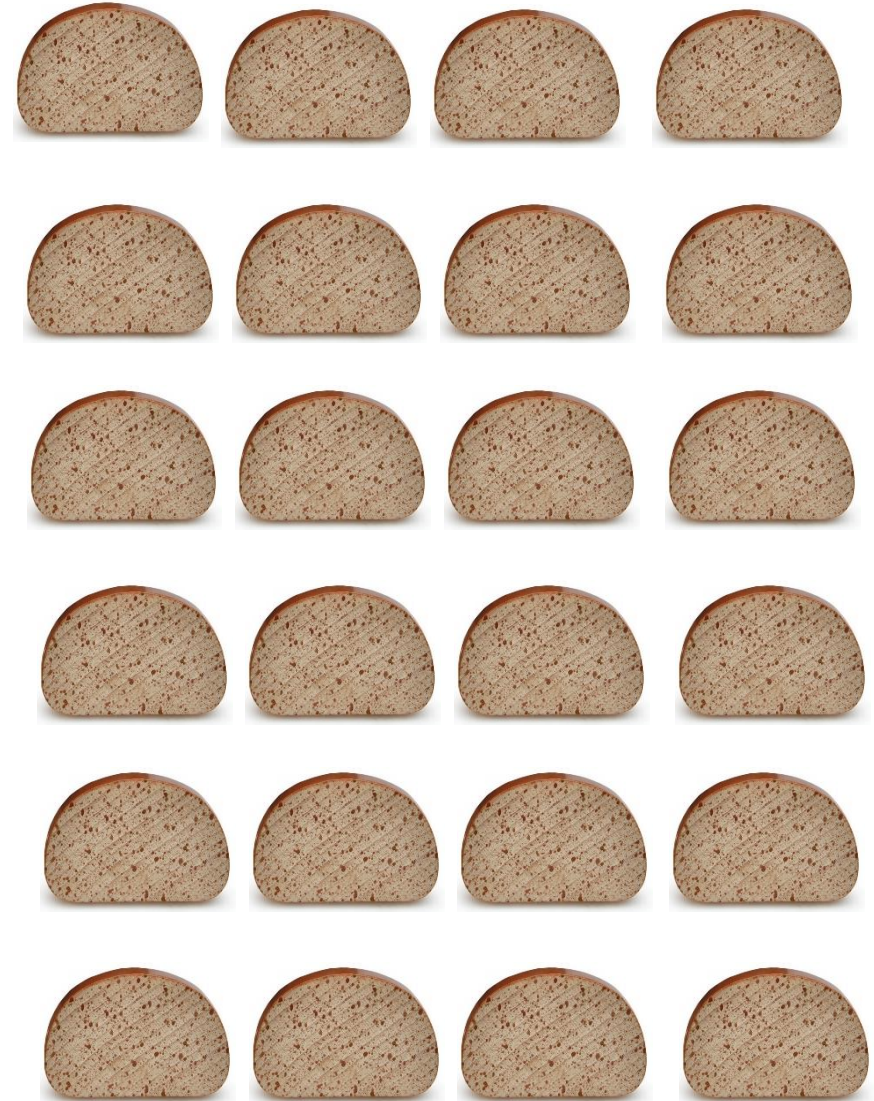
84 år

81 år

Årskull	Nødvendig uttaksalder for å kompensere levealdersjustering	Forventet levealder på uttakstidspunktet	Antall år som pensjonist
1943	67 år	85 år 9 mnd.	18 år 9 mnd.
1953	68 år	87 år 2 mnd.	19 år 2 mnd.
1969	70 år 2 mnd.	89 år 4 mnd.	19 år 2 mnd.
1980	71 år 4 mnd.	90 år 6 mnd.	19 år 2 mnd.
1992	72 år 6 mnd.	91 år 7 mnd.	19 år 1 mnd.
2000	73 år 2 mnd.	92 pr 3 mnd.	19 år 1 mnd.

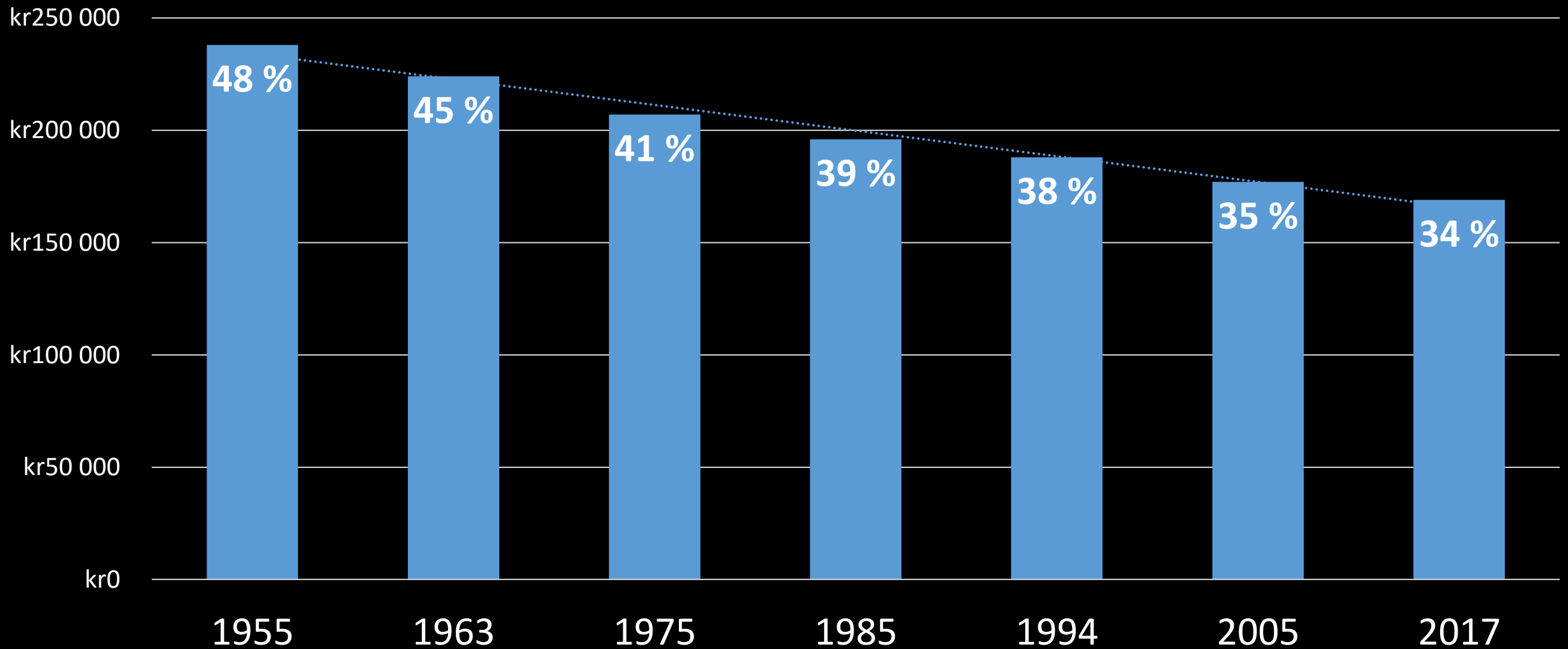
«Pensjonsbeholdning»

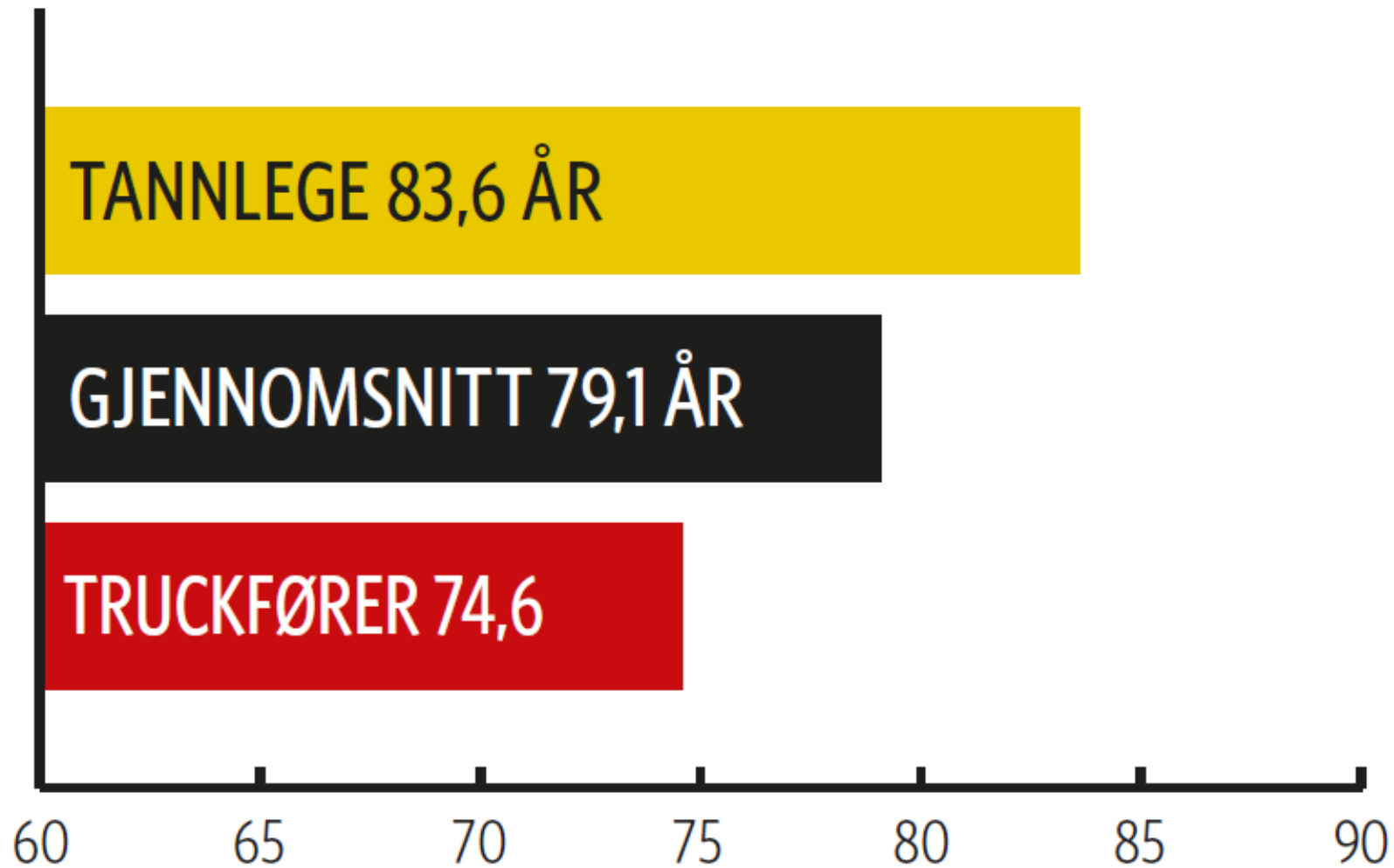
**Oppspart
beholdning
fordeles på
antatt
levealder for
ditt årskull
→ årlig pensjon**



«LEVEALDERSJUSTERING»

■ Avgang 67





Forskjell i forventet levealder 9 år



ADVOKAT/JURIST/DOMMER: + 1,9 ÅR

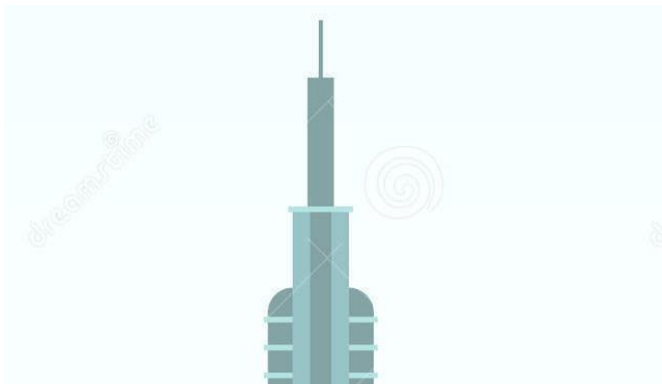
GJENNOMSNIITTLIG ØKNING: 1,1 ÅR

RENHOLDER: - 0,4 ÅR

MILDE HIMMEL! HVORFOR GÅR
DU IKKE AV MED PENSJON?!

FORDI DU LEVER
LENGRE...





TJENESTEPENSJON

for alle i samme bedrift

AFP

*for de som jobber i en
bedrift med tariffavtale*

ALDERSPENSJON FRA FOLKETRYGDEN

for alle



AFP - AVTALEFESTET PENSJON

AFP - AVTALEFESTET PENSJON

5 Avtalefestet pensjon

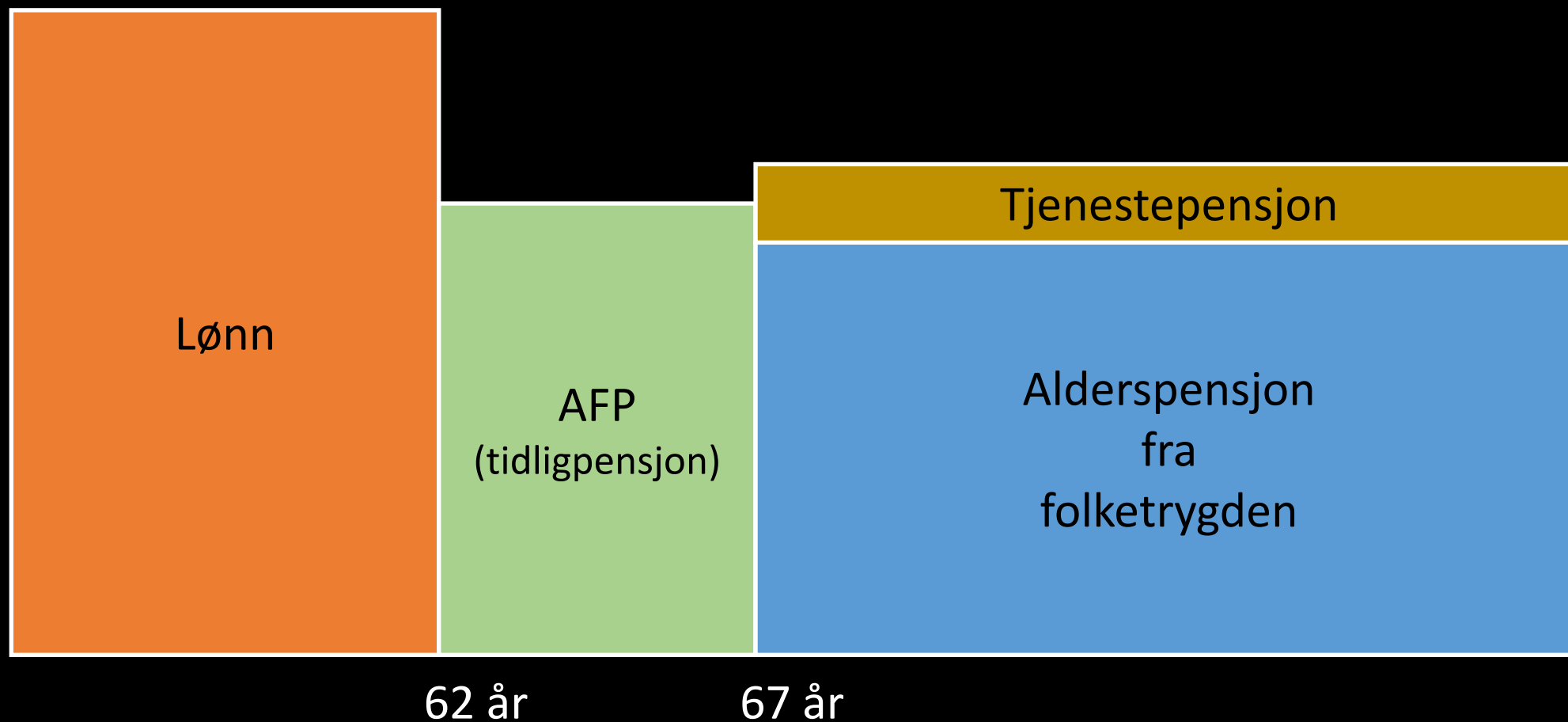
I forbindelse med inntektsoppgjøret for 1988 ble det i privat sektor etablert en ordning med avtalefestet pensjon (AFP). Formålet med ordningen var opprinnelig å gi slitne arbeidstakere med lange yrkeskarrierer mulighet til å gå av med alderspensjon før de nådde pensjonsalderen i folketrygden, og slik sett få en verdig avslutning på yrkeskarrieren.

AFP - AVTALEFESTET PENSJON



NHO

AFP (opprinnelig)



“ Før pensjonsreformen i 2011 råtnet pensjonssystemet på rot.



Daniel Skjevik-Aasberg

@danielaasberg

Nestleder i Unge Høyre

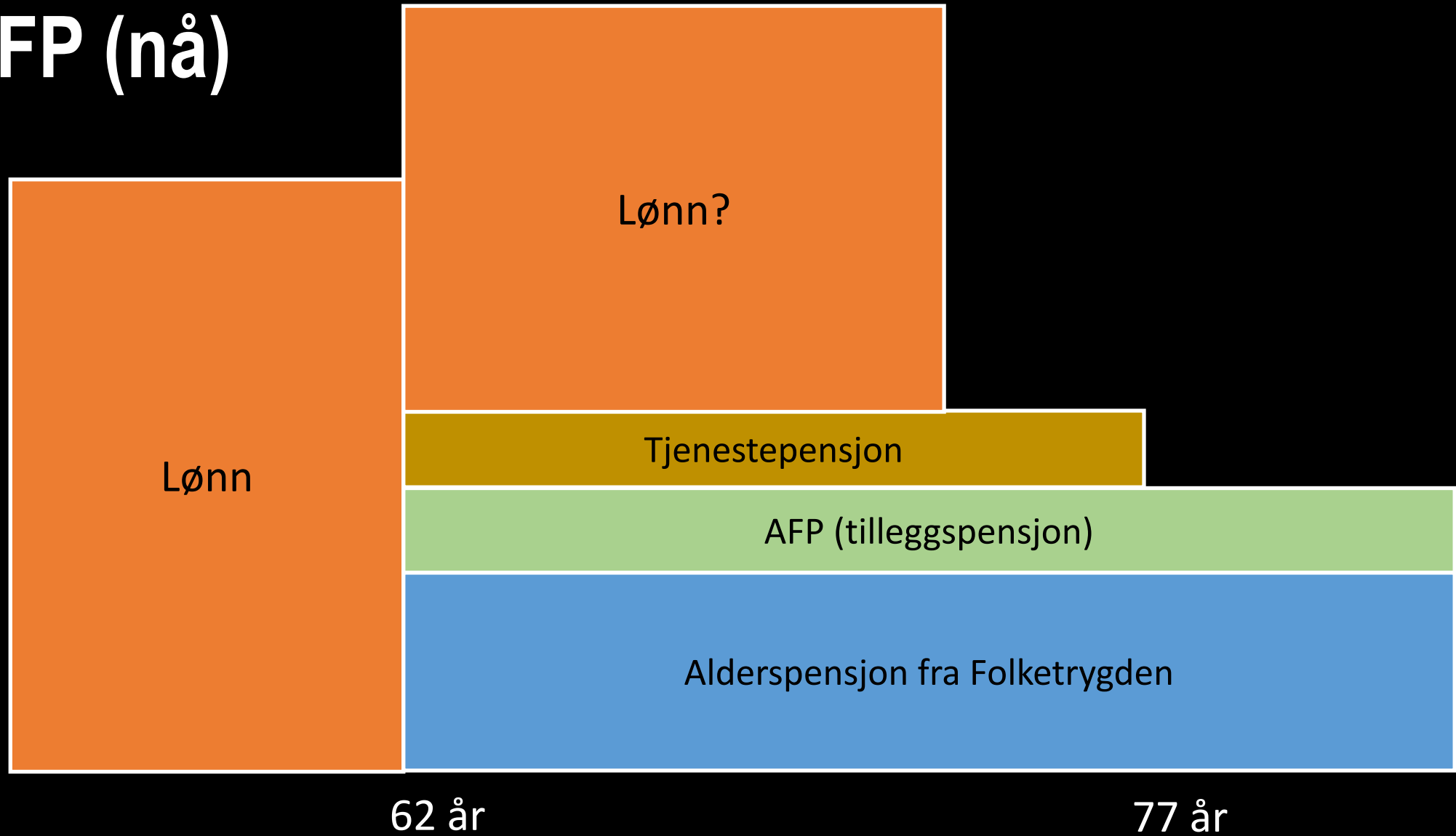
2011

TIDLIGPENSJON



TILLEGGSPENSJON

AFP (nå)





- KVALIFISERINGSORDNING
- ALT ELLER INGENTING
- ALT = MYE PENGER
- MANGE REGLER - AFP.NO

Økt lønn og bedre AFP

- ✓ Økt kjøpekraft til alle, mest til de lavest lønte
- ✓ En mer rettferdig og forutsigbar AFP
- ✓ Slitertillegg
- ✓ Viktig seier i kampen mot sosial dumping

...ndre bestemme for deg! Bruk stemmerett
...valg anbefaler enstemmig JA til forha
...villing til resultatet i uravstem
...forbundenes hjemm



- ✓ Økt kjøpekraft til alle, mest til de lavest lønte
- ✓ En mer rettferdig og forutsigbar AFP
- ✓ Slitertillegg
- ✓ Viktig seier i kampen mot sosial dumping



Økt lønn og bedre AFP

klingen LO-NHO
sutvalg anbefaler
til resultatet

...t noen av disse hullene
...ti de er blitt syke eller
...å få AFP.

...ordning fases
...ett til AFP med ny
...ordningen. AFP vil
...sjon. Med den nye
...AFP som i dag.

...LO har sikret
...lenge i
...heidsinntekt
...ullt
...år.

>>

✓ **SLITERTILLEGG (FINANSIERT AV SLUTTVEDERLAGSORDNINGEN)**

✓ **KAN VÆRE SYK INNTIL ~~52~~ 104 UKER SISTE 3 ÅR**

EN MER RETTFERDIG OG FORUTSIGBAR AFP?

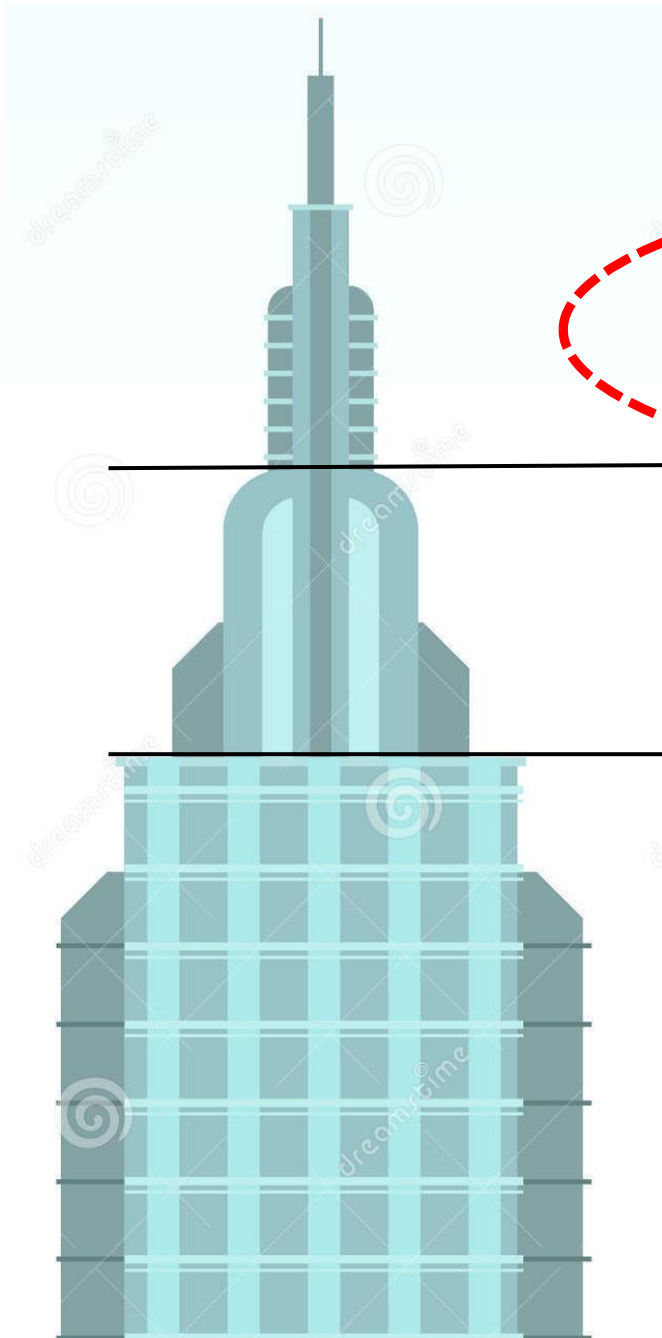
For to år siden valgte LO et samordnet oppgjør som oppgjørsform. Det betyr at alle forbundene med tariffavtaler med NHO forhandler samlet. Dette er en oppgjørsform som velges for å få på plass større reformer. I 2018 skulle hele LO-familiens samlede kampkraft få på plass ny AFP.



Ny AFP skulle vært på plass for to år siden. Utålmodigheten vokser blant de tillitsvalgte

... utsetter AFP-forhandlinger ett år

LO, NHO og regjeringen trenger mer tid på å utrede ny avtalefestet pensjon. Dermed blir ikke AFP forhandlingstema før i 2020.



TJENESTEPENSJON

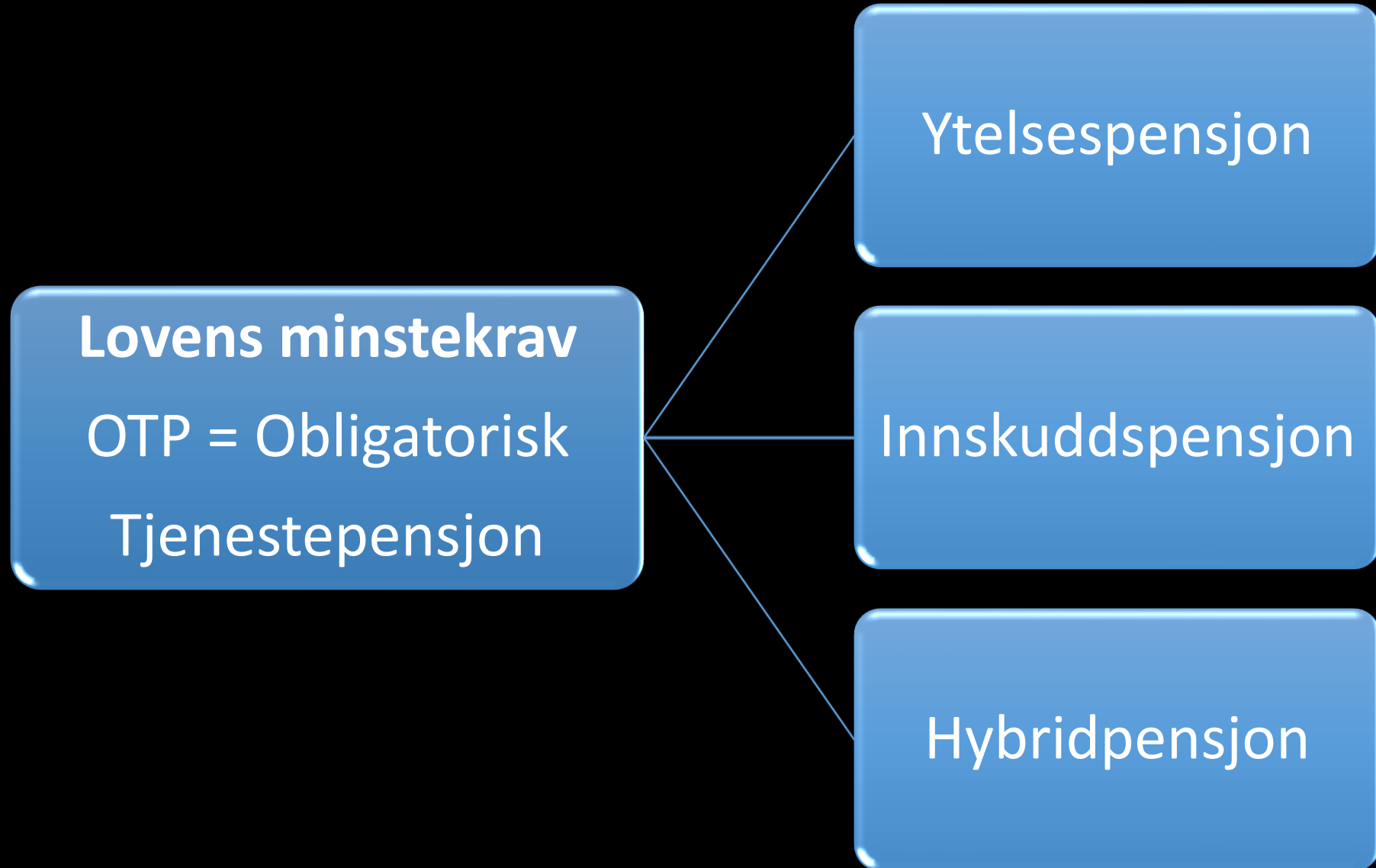
for alle i samme bedrift

AFP

for de som jobber i en bedrift med tariffavtale

ALDERSPENSJON FRA FOLKETRYGDEN

for alle





Vi kjemper for rettferdighet

HVILKEN LØNN SKAL BEDRIFTEN LEGGE TIL GRUNN NÅR DE SKAL BETALE TJENESTEPENSJON?

I DAG KAN FØRSTE G (GRUNNBELØP – CA 100.000 KR) TREKKES FRA

«FRA FØRSTE KRONE» BETYR EGENTLIG «FOR DE FØRSTE HUNDRE TUSEN KRONENE»

SKAL LØNNSGRUNNLAGET VÆRE HELE LØNNA ELLER LØNNA MINUS 100.000 KR?

Vi kjemper for rettferdighet

TJENESTEPENSJON - INNSKUDD

- ÅRLIG INNSKUDD, FRA 2-7 % AV LØNN (OVER 101 351 KR)
- PENGENE FORVALTES AV ET FORSIKRINGSSELSKAP
- INDIVIDUELT INVESTERINGSVALG
- TILFØRES AVKASTNING (ELLER TAP...)
- UKLART HVA PENSJONEN BLIR TIL SLUTT
- ALL RISIKO LIGGER HOS ARBEIDSTAKER
- TIDSBEGRENSET UTBETALING (FRAM TIL 77 ÅR)



Må være minst 20 år

Minst 20% stilling

Må være ansatt i minst 12
måneder

2% innskudd av lønn over 1G

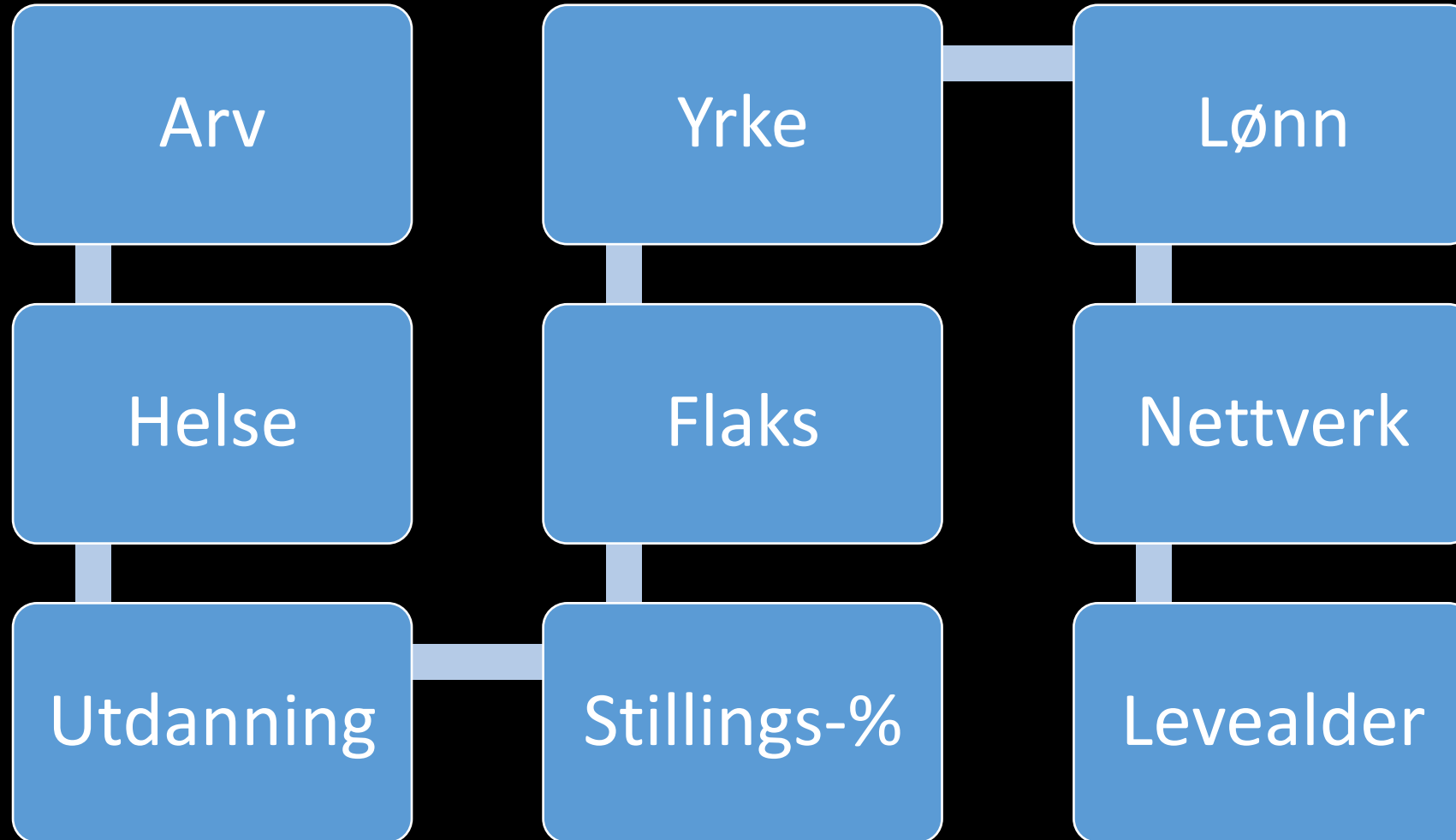
Lovens
minimum

ET RÅD FRA FORSIKRINGSBRANSJEN

Hva kan du gjøre for å påvirke pensjonen?

1. I den grad du har valgmuligheter, så kan du selvfølgelig velge en jobb med høy lønn. Du kan velge å jobbe heltid, og du kan jobbe mange år.
2. Du kan velge en arbeidsgiver som har en god pensjonsordning. I privat sektor vil det som oftest bety høye innskuddssatser.

VALGFRIHET?



Harald Engelstad (uavhengig pensjonsrådgiver)



«Vinnerne i den nye pensjonsordningen vil være de som har høy lønn, god helse, en interessant jobb, og som greier å overleve alle omstillinger og som kan jobbe fullt til minimum 67 år, helst til 70.»

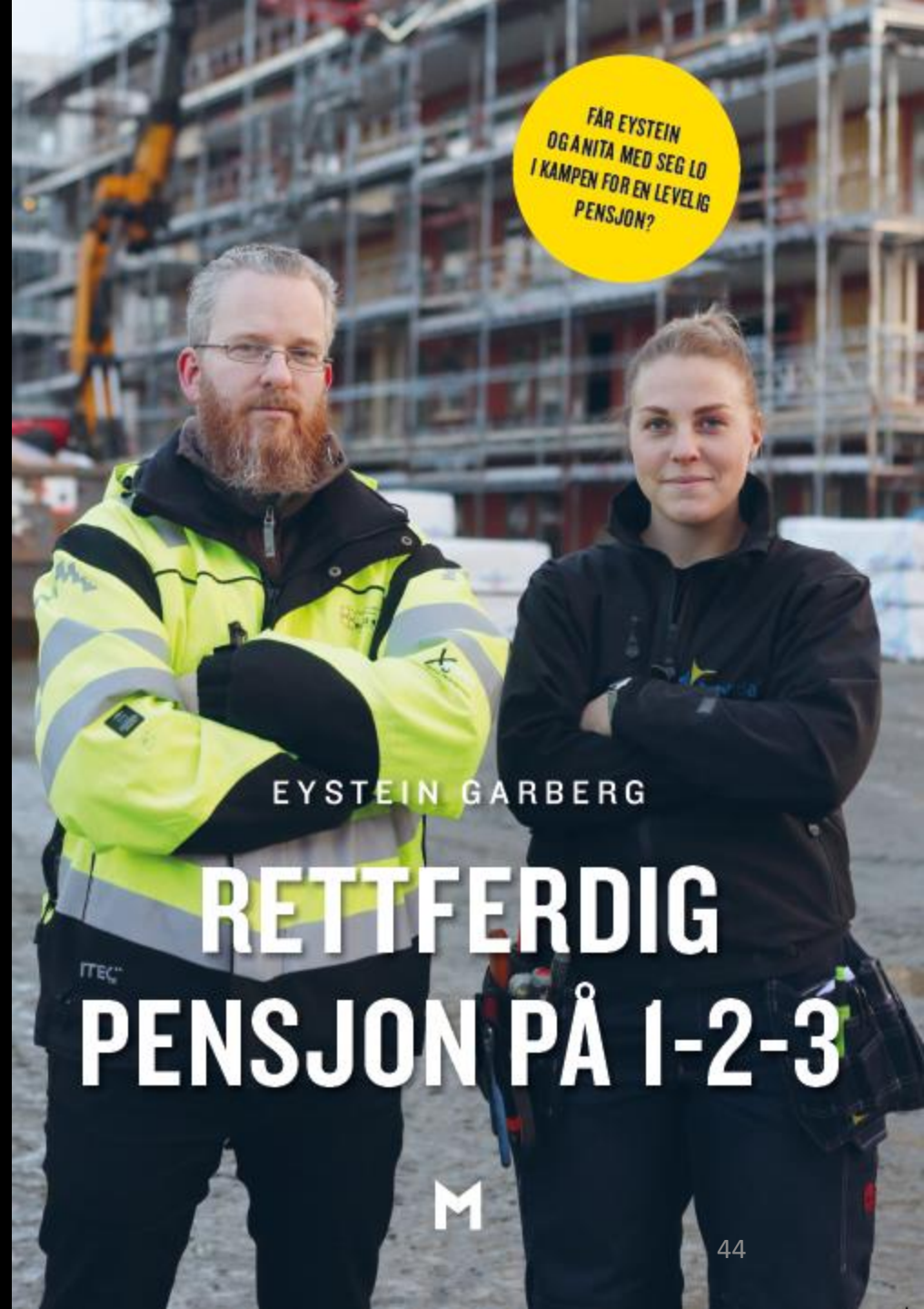
«Taperne vil bli de som har de tyngste jobbene og laveste lønningene, og som har behov for å slutte tidligere.»

Ebba Wergeland (arbeidsmedisiner)



«Klasseforskjellene i alderdommen vil øke, mellom direktørene som kan stå i jobb til 70–75 og flertallet av LOs medlemmer som må gi seg mye tidligere. Etterhvert som de yngre oppdager hva de har i vente, kommer pensjonsopprøret.»

EYSTEIN GARBERG
952 52 101
EYSTEIN@FAGFORENINGA.NO



FÅR EYSTEIN
OG ANITA MED SEG LO
I KAMPEN FOR EN LEVELIG
PENSJON?

EYSTEIN GARBERG

**RETTFERDIG
PENSJON PÅ 1-2-3**

M